

Anti-Pestprotocol

2021-2022

Schoolgegevens	Bs. Natuurlijk! - Bs. Extralent
Adres	Vossenerlaan 57, 5924 AC Blerick
E-mail	info@extralent.kerobei.nl info@natuurlijk.kerobei.nl
Stichting	Kerobei

Inhoudsopgave

1. Doelstelling van het beleid.	2.
2. Wat is pesten?	2.
3. Activiteiten in het kader van preventie. - Hoe werken we daar in en buiten de groep aan? - Aanbod in lessen.	3.
4. Signalen	4.
5. Als er dan toch gepest wordt. - Vijfsporenaanpak - Anti-Pestcoördinatoren - Dossier aanleggen - Adviezen ouders	5.
6. Sanctiebeleid	7.
7. Vertrouwenspersoon / klachtenregeling	8.

Bijlagen

Bijlage 1: Verschil tussen pesten en plagen	9.
Bijlage 2: Adviezen aan ouders	10.
Bijlage 3: Cyberpesten: adviezen ouders/leerlingen + stappenplan leerkrachten	11.

1. Doelstelling van het pestprotocol

Dit protocol heeft als doel:

- Ondersteunen van onze schoolmissie:
We geloven in de ontwikkelkracht van ieder kind. Als je een kind genoeg kansen en vertrouwen biedt, kan het zijn/haar talenten zo optimaal mogelijk ontwikkelen.
- Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar hierop aanspreken.
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met plezier en een veilig gevoel naar school te gaan.

Voorwaarden:

- Pesten is een groot probleem en moet als zodanig worden erkend door alle betrokken partijen:
 - Gepeste leerlingen;
 - Pesters;
 - De middengroep/klasgenoten;
 - Team;
 - Ouders/verzorgers.
- Onze school heeft de inspanningsverplichting pestgedrag te voorkomen en indien nodig aan te pakken. Alleen daardoor kan er een veilig pedagogisch klimaat bestaan.
- Als er gepest wordt, hebben leerkrachten en ouders de plicht dat te signaleren, te erkennen en er duidelijk stelling tegen te nemen.
- Om adequaat in te kunnen grijpen op een pestprobleem is een goede samenwerking tussen ouders, leerkrachten en leerlingen noodzakelijk.

2. Wat is pesten?

We spreken van pestgedrag als dezelfde leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend. Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Pesten kan verschillende vormen aannemen; verbaal, fysiek, intimidatie, isolatie, stelen/vernielen van bezittingen en cyberpesten.

Pesten kent duidelijk andere kenmerken dan plagen. Uit een plaagsituatie kan echter heel gemakkelijk een pestsituatie voortvloeien. Een duidelijk overzicht van de kenmerken van plagen en pesten en de gevolgen van dit gedrag vormt een basis voor het signaleren van pestgedrag. **Zie bijlage 1** voor dit overzicht.

3. Activiteiten in het kader van preventie.

Met interactie, instructie en klassenmanagement scheppen we de voorwaarden voor een pedagogisch klimaat waarbinnen elk kind tot zijn recht komt. Als we daar stap voor stap verbeteringen in aanbrengen, werken we ook aan veiligheid.

Hoe werken we daar in en buiten de groep aan?

Op dagelijkse basis besteden we aandacht aan een positieve sfeer op school en maken kinderen hier medeverantwoordelijk voor. Dit doen we door middel van positieve bekrachtiging en eigenaarschap van kinderen te vergroten (zowel didactisch als sociaal-emotioneel). We geven ze het gevoel dat ze welkom zijn en dat je kan leren van de fouten die je maakt. We houden rekening met de verschillen tussen leerlingen en passen ons aanbod daarop aan.

We stellen samen met de kinderen omgangsregels op en benoemen hierbij zoveel mogelijk het gedrag wat we willen zien, positief geformuleerd. Hier komen we vervolgens samen met regelmaat op terug. Er is surveillance in de 'kleine' en 'grote' pauze.

Vanuit de kernwaarde 'Veiligheid' zijn we proactief en preventief; we spreken elkaar aan, lopen rustig in de school en reflecteren hier samen met regelmaat op.

Aanbod in lessen:

- Onze school werkt met de methode 'De Vreedzame School'. Dit programma bevat lessen voor de sociale en emotionele competentie in de basisschool. Op deze manier spreekt iedereen dezelfde taal. Naast de wekelijkse lessen leeft de grondgedachte van de methode dagelijks en komt dit regelmatig aan de orde in de klas. Pesten en plagen zijn centrale thema's binnen de methode. In de pedagogische visie van De Vreedzame School staat een aantal uitgangspunten centraal:
 - het constructief oplossen van conflicten (al dan niet met behulp van mediatie)
 - het creëren van een positieve sociale en morele norm
 - het bevorderen van sociale verbondenheid en gemeenschapszin.
- Mede vanuit de methode 'De Vreedzame School' werken we met 'Speliatoren'. Dit zijn leerlingen uit groep 7/8, die (na een speliatorentraining) tijdens het buitenspel het spelen bij m.n. het jonge kind stimuleren en indien nodig mediëren bij conflicten.
- Één keer per jaar (november) wordt de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen in kaart gebracht m.b.v. het leerlingvolgsysteem Zien!: de leerkracht- en leerlinglijsten. Indien wenselijk kan later in het jaar een tweede afname plaatsvinden.
- Jaarlijks besteden we in de midden- en bovenbouw aandacht aan mediawijsheid en veilig internet. (**Zie bijlage 3 voor adviezen voor ouders en tips voor leerlingen t.a.v. cyberpesten**)
- Jaarlijks besteden we extra aandacht aan pesten in 'De week tegen pesten'.

4. Signalen

Vaak kunnen door middel van een goede observaties thuis en op school al bepaalde signalen van pestgedrag worden opgevangen. Door het goed observeren van leerlingen in de verschillende situaties kunnen pestsituaties al in een vroeg stadium worden gesignaleerd en kan op gepaste wijze worden ingegrepen.

Signalen bij de gepeste kunnen heel divers zijn, zoals:

- Het kind maakt zich het liefst onzichtbaar. Het is vaak verdrietig of neerslachtig, of heeft onverwachte stemmingswisselingen.
- In sommige gevallen is het kind juist onhandelbaar, agressief of overspannen.
- Het staat dikwijls alleen op de speelplaats; er komen geen vriendjes thuis om te spelen en het wordt ook niet uitgenodigd om te komen spelen.
- Het kind zoekt het veilige gezelschap van de leerkracht (vaak ook na school).
- Als er groepjes worden gekozen, wordt het kind als laatste gekozen, of het blijft over.
- De schoolresultaten gaan achteruit.
- Het kind is vaak afwezig, letterlijk of figuurlijk (wegvluchten in fantasie). Ook zoekt het redenen om niet naar school te hoeven gaan.
- Het kind heeft geregeld lichamelijke klachten, zoals buikpijn of hoofdpijn
-

Signalen bij de pester kunnen heel divers zijn, zoals:

- Zijn vriendjes zijn volgzaam meelopers, die wachten op instructies van de pester.
- Het kind vindt het moeilijk om samen te spelen of samen te werken.
- Het kind neemt vaak de leiding.
- Zijn vriendjes zijn gelijkgezinden. Ze spreken vaak negatief of kleinerend over bepaalde leerlingen. Wie niet bij de groep hoort, is een zwakkeling of zelfs een vijand.
- De pester is regelmatig brutaal tegenover een ander.
- De pester kan zich moeilijk inleven in de gevoelens van anderen en heeft weinig of geen schuldgevoelens.
- Het kind kan moeilijk grenzen aanvaarden die door anderen worden opgelegd en verdraagt geen kritiek.
- Je krijgt de indruk, dat het kind een dubbelleven leidt: thuis of tegenover de leraar is het volgbaar en braaf, maar je hoort klachten over het kind in onbewaakte momenten.
- ...

5. Als er dan toch gepest wordt (curatieve aanpak)

Het kan natuurlijk voorkomen dat er ondanks alle maatregelen in de preventieve sfeer, nog gepest wordt. Pesten gebeurt meestal stiekem en buiten het gezichtsveld van leerkracht. Het is belangrijk dat het gemeld wordt door ouders, leerlingen of andere betrokkenen bij de leerkracht. Als gezien wordt door observaties, door onderzoek bij vermoeden of door horen bevestigd wordt dat er gepest wordt, dan gaan we over tot **de vijfsporen aanpak**:

De vijfsporenaanpak tegen pesten.

Spoor 1: Hulp aan het gepeste kind.

Spoor 2: Hulp aan de pester.

Spoor 3: Mobiliseren zwijgende middengroep.

Spoor 4: Professionaliseren van/ hulp bieden aan ouders.

Spoor 5: Professionalisering leerkrachten.

Spoor 1: Hulp aan het gepeste kind.

We luisteren naar wat er gebeurd is. We laten het kind merken dat we hem/haar en het probleem serieus nemen. We gaan na wat er al gebeurd is om het probleem om te lossen en wat het kind nu nodig heeft. We gaan samen het met kind op zoek naar mogelijke oplossingen en begeleiden het kind daarin. Indien nodig schakelen we deskundige hulp in. We houden vervolgesprekken met het kind. Ouders worden hierbij actief betrokken.

Spoor 2: Hulp aan de pester.

We nemen de tijd voor een gesprek met het kind en zorgen dat een kind zich veilig voelt. Pesten gebeurt nooit zonder reden en proberen achter de oorzaak van dit gedrag te komen. We zullen ingaan op de impact van de pester op het slachtoffer. We leggen hem/haar uit wat wij als school zullen doen om het pesten te stoppen. We stellen hierin duidelijke grenzen en keuren pestgedrag af. We maken afspraken over gedragsveranderingen en gaan in op eventuele sancties bij herhaling van het getoonde gedrag. De naleving van deze afspraken komen in vervolgesprekken aan de orde. Ouders worden hierbij actief betrokken.

Spoor 3: Mobiliseren zwijgende middengroep.

We zullen ook de groep op de hoogte stellen van het pesten. We praten met de groep over ieders eigen rol daarin. De groep kan het pesten doorbreken door actief een rol te spelen in het proces. Het is belangrijk dat de groep leert het pesten bespreekbaar te maken met de leerkracht en/of ouder en dat ze weten welke manieren er zijn om te kunnen helpen. Ook kan er vanuit de middengroep een steungroep gemaakt worden voor het slachtoffer. Deze steungroep neemt een actieve rol in het ondersteunen en beschermen van het slachtoffer.

Spoor 4: Hulp aan ouders.

Ook ouders worden geïnformeerd en betrokken bij een peestsituatie. Ouders van kinderen die direct betrokken zijn bij de peestsituatie worden uitgenodigd voor een gesprek. Samen wordt

er bekeken welke manieren er zijn om het pesten aan te pakken. Van ouders wordt verwacht dat ze openstaan voor feedback van het schoolteam over geconstateerde pest gedragingen van hun kind(eren). Pesten gebeurt immers vaak ook buiten het zicht van de ouders om. Ook wordt er verwacht dat in gezamenlijkheid met de school één lijn getrokken wordt om pestgedrag te stoppen. Wanneer nodig worden ouders doorverwezen naar deskundige hulp. *Als er dan toch gepest wordt is het soms lastig hoe hiermee om te gaan thuis. In **bijlage 2** zijn een aantal adviezen te vinden voor ouders.*

Spoor 5: Professionalisering leerkrachten.

Wij als school zorgen ervoor dat alle medewerkers voldoende bekend zijn met pesten in het algemeen en in staat zijn het pesten in de eigen groep (in samenwerking met betrokkenen) te signaleren en vervolgens aan te pakken. We zijn samen verantwoordelijk voor alle kinderen op onze school, dus delen pestproblematieken met elkaar.

*Bij cyberpesten op school volgen we, naast deze 5-sporenaanpak, het stappenplan uit **bijlage 3**.*

Op school hebben wij twee anti-pestcoördinatoren:

Heleen Derks (heleen.derks@kerobei.nl) en Anouk Janssen (anouk.janssen@kerobei.nl)

Zij hebben de volgende taken:

- coördinatie en up-to-date houden van het anti-pestbeleid binnen onze school.
- verantwoordelijk zijn voor dat alle direct betrokken partijen kennis hebben van het anti-pestprotocol en dat dit protocol regelmatig onder de aandacht wordt gebracht en 'leeft' binnen onze school.
- aanspreekpunt voor alles wat te maken heeft met beleid rondom 'pesten' binnen de school

Dossier wordt aangelegd door de school

- De leerkracht noteert de betreffende situatie en de gevolgde aanpak in het leerlingvolgsysteem.
- Ouders/verzorgers van de pester en de gepeste worden bij de eerste signalen van pestgedrag direct op de hoogte gebracht van de feiten.

6. Sanctiebeleid

Het blijft lastig alles over één kam te scheren. Eenduidigheid maakt de situatie voorspelbaar maar houdt geen rekening met de kind verschillen. Om deze reden kan onderstaande in individuele gevallen een aanpassing krijgen.

Pestgedrag	Sanctie	Door wie
Eenmalig geconstateerd pestgedrag	<ul style="list-style-type: none">- Gesprek over omgangsregels met leerkracht en kind.- Afspraken rondom gedrag worden gemaakt.- Ouders worden op de hoogte gebracht van dit gesprek.- Sanctie wordt bepaald n.a.v. geconstateerd gedrag.- De leerkracht noteert dit in het leerlingvolgsysteem.	Leerkracht
Pesten blijft doorgaan	<ul style="list-style-type: none">- Gesprek met MT-lid, kind en ouders.- Oorzaken verkennen van dit gedrag.- Verzoeken om in gezamenlijkheid met de school één lijn te trekken om pestgedrag te stoppen.- Benoemen van incorrect gedrag.- Er wordt een schriftelijke "hoe-verder" afspraak gemaakt. Er wordt aangegeven wat er van de pester wordt verwacht en wat er zal gebeuren als hij verder pest (sanctie). Deze afspraken worden schriftelijk vastgelegd (contract) en ondertekend door de leerling, zijn of haar ouders, de leerkracht en de directie. Hier worden vervolgspraken over ingepland.- Dit wordt genoteerd in leerlingvolgsysteem.	Leerkracht + MT-lid.
Negatief gedrag blijft gehandhaafd. Geen verbetering merkbaar.	Officiële waarschuwing en/of schorsing/ verwijdering door het MT. Zie het veiligheidsbeleid Kerobei. https://natuurlijk.kerobei.nl/sociaal-veiligheidsbeleid	Directeur in overleg met het schoolbestuur, Stichting Kerobei

7. Vertrouwenspersoon / klachtenregeling

In het kader van de klachtenregeling heeft het bestuur onafhankelijke vertrouwenspersonen aangesteld

Leerlingen, ouders met klachten over seksuele intimidatie, pesten of discriminatie e.d. op school kunnen terecht bij de vertrouwenspersonen. Deze zullen in gesprek gaan met de leerling en/of ouders om de klacht zo goed mogelijk aan te pakken door bemiddeling (evt. met behulp van een van de pestcoördinatoren). Hierbij gaat het vooral om het aangeven van de juiste routes en het ondersteunen bij het doorlopen van de procedures.

De interne vertrouwenspersonen zijn:

Hans Gooren: hans.gooren@kerobei.nl

Nina Keulen: nina.keulen@kerobei.nl

De externe vertrouwenspersonen zijn:

Dhr. B.J.M. Woltering

T 06- 53840383

benwoltering@ziggo.nl

GGD Limburg-Noord

T 088-1191307

m.klaassen@vrln.nl

Informatie over de landelijke klachtencommissie: <http://www.onderwijsgeschillen.nl/>

Bijlage 1- Pesten en plagen, waar zit het verschil?	
Plagen	Pesten
Is onschuldig, en gebeurt onbezonnen en spontaan. Gaat soms gepaard met humor.	Gebeurt berekenend (men weet meestal vooraf goed, wie, hoe en wanneer men gaat pesten). Men wil bewust iemand kwetsen of kleineren.
Is van korte duur, of gebeurt slechts tijdelijk.	Is duurzaam: het gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig. Stopt niet vanzelf en na korte tijd.
Speelt zich af tussen 'gelijken'	Ongelijke strijd. De onmachtsgedvoelens van de gepeste staan tegenover de machtsgevoelens van de pestkop.
Is meestal te verdragen, of zelfs leuk maar kan ook kwetsend of agressief zijn.	De pestkop heeft geen positieve bedoelingen en wil pijn doen, vernielen of kwetsen.
Meestal één tegen één.	Meestal een groep (pester en meelopers) tegenover één geïsoleerd slachtoffer.
Wie wie plaagt, ligt niet vast. De tegenpartijen wisselen keer op keer.	Er bestaat een neiging tot een vaste structuur. De pesters zijn meestal dezelfde, net zoals de slachtoffers (mogelijk wisselend door omstandigheden).
Gevolgen	Gevolgen
'Schaafwond' of korte draaglijke pijn (hoort bij het spel). Wordt soms ook als prettig ervaren ('Plagen is kusjes vragen').	Indien niet tijdig wordt ingegrepen, kunnen de gevolgen (zowel lichamelijk als psychisch) heel pijnlijk en ingewikkeld zijn en ook lang naslepen.
De vroegere relaties worden vlug weer hersteld. De ruzie of het conflict wordt spoedig bijgelegd.	Het is niet gemakkelijk om tot betere relaties te komen. Het herstel verloopt heel moeizaam.
Men blijft opgenomen in de groep.	Isolement en eenzaamheid bij het gekwetste kind. Aan de basisbehoefte om 'bij de groep te horen' wordt niet voldaan.
De groep lijdt er niet echt onder.	De groep lijdt onder een dreigend en onveilig klimaat. Iedereen is angstig, en men wantrouwt elkaar. Er is daardoor weinig openheid en spontaniteit. Er zijn weinig of geen echte vrienden binnen de groep.

Als we het over **digitaal pesten/cyberpesten** hebben, denken we aan:

- Iemand een gemene e-mail of sms sturen.
- Iemand uitschelden of belachelijk maken of (be)dreigen per e-mail, op sociale media, in een chatbox of per app/sms.
- Foto's van iemand anders op internet zetten zonder toestemming.
- Iemand opzettelijk een virus versturen.

.....

Bijlage 2- Adviezen aan de ouders

Ouders van gepeste leerlingen

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken. Houd korte lijnen.
- Door positieve stimulering en zogenaamde schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.

Ouders van pesters

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Benoem het goede gedrag van uw kind en corrigeer ongewenst gedrag.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.

Alle andere ouders

- Neem ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere leerlingen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.

Bijlage 3- Cyberpesten: adviezen + stappenplan leerkrachten

Ouders

Adviezen ouders t.a.v. cyberpesten zijn:

- Praat geregeld met uw leerlingen over wat ze online doen en met wie ze praten en toon interesse als uw kind iets wil vertellen of laten zien.
- Surf regelmatig samen met uw kind. Neem de tijd om te zien wat uw kind op het internet doet, wat zijn interesses zijn en leer zelf ook werken met de programma's die uw kind gebruikt. Maak duidelijke afspraken met uw kind over het internetgebruik zoals de tijd die online wordt doorgebracht.
- Help uw kind een nickname of e-mailadres te kiezen waaruit geen persoonlijke informatie kan worden afgeleid.
- Instrueer leerlingen om geen persoonlijke gegevens aan onbekenden te geven.
- Maak uw kind duidelijk dat de virtuele wereld een schijnwereld is. Wat gepresenteerd wordt als echt kan een verzinsel zijn.
- Bij jonge kinderen is het nuttig om af en toe de "geschiedenis" van de browser te bekijken. Hier kunt u zien waar ze geweest zijn. Instrueer tieners dat de "geschiedenis" niet gewist mag worden.
- Zorg dat er een goede virusscanner op uw pc staat en ververs regelmatig de bijbehorende database van bekende virussen.

Leerlingen

Tips voor de leerlingen:

- Geef nooit je persoonlijke gegevens, zoals je adres, je (mobiele) telefoonnummer, bankgegevens, foto's van jezelf of je familie aan onbekenden.
- Geef nooit zomaar je paswoord, pincode of paspoortnummer aan instellingen of personen die je via internet kent.
- Laat geen onbekenden toe in je contactenlijst. Bedenk dat je op internet nooit zeker weet met wie je te maken hebt.
- Maak geen afspraakjes tenzij je weet wie het is.
- Je anders voordoen dan je bent kan geinig zijn, maar ook gevaarlijk. Ook degene met wie je chat kan anders zijn dan hoe hij of zij zich voordoet. Dat anders voordoen kan leuk zijn, maar jij bepaalt (of de ander met wie je aan het chatten bent) wanneer het genoeg is.
- Let op wat je doet voor een webcam. Laat je niks wijsmaken. Als jouw foto's of filmpjes voor altijd over het internet zwerven krijg je spijt en kun je het niet meer terugdraaien.
- Wees voorzichtig met het openen van bestanden die aan een e-mail zijn gehecht. In deze bijlagen kunnen virussen zitten. Wees extra voorzichtig als je de afzender van de e-mail niet kent!
- Als je iets ziet dat je naar vindt, klik het dan weg. Je hoeft er niet naar te kijken!
- Blijf, net als in de 'echte' wereld bewust van je taalgebruik.

Leerkrachten

Stappenplan leerkrachten na een melding van cyberpesten op school:

1. Bewaar de berichten. Het is raadzaam zoveel mogelijk informatie te noteren en digitale bewijslast te verzamelen. Denk dan aan data en (exacte) tijdstippen, e-mail en internetadressen, gebruikersnamen en nicknames van betrokkenen, prints van mailberichten en chatlogs, bewaarde sms'jes en WhatsApp -berichten, schermafdrucken (via een screenshot of een foto).
2. Blokkeren van afzender. Leg de leerling zo nodig uit hoe hij/zij de pestmail kan blokkeren.
3. Probeer de dader op te sporen. Soms is de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer op school het bericht is verzonden. Neem contact op met de ICT-coördinator, systeembeheerder of helpdesk. Het is mogelijk om van het IP-adres van de e-mail af te leiden van welke computer het bericht is verzonden.
4. Neem contact op met de ouders van de gepeste leerlingen en indien te achterhalen van de pesters. Geef de ouders voorlichting over welke maatregelen zij thuis kunnen nemen.
5. Verwijs de ouders zo nodig door naar de wijkagent of naar www.pestweb.nl (stichting school en veiligheid).
6. Geef ouders aan dat aangifte een optie is. In het geval dat een leerling stelselmatig wordt belaagd is er sprake van stalking en dan kunnen de ouders aangifte doen. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld. Zo nodig kun je verwijzen naar bureau Slachtofferhulp (www.slachtofferhulp.nl, 0900-0101).
7. Meld de pester of gepeste aan bij het zorgteam wanneer verdere begeleiding nodig is.

Bij bovenstaande is er mede contact met de schoolcontactpersoon.